

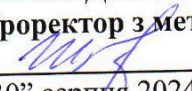
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“30” серпня 2024 р.

МІСТОБУДІВНИЙ АНАЛІЗ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність:	191 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна програма:	“Архітектура та містобудування”
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

Розробник:

Доктор технічних наук, професор

Микола ГАБРЕЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри
архітектури та будівництва
протокол №1 від 28 серпня 2024 р.
В.о. завідувача кафедри

Юрій ОГОНЬОК

Гарант ОПП:

Юрій ОГОНЬОК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

e-mail	mykola.habrel@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра архітектури та будівництва
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/dovidnyk/kafedra-arkhitekтуры-ta-budivnytstva
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4881

ВСТУП

Мета дисципліни – ознайомити студентів із основними положеннями містобудівного аналізу. В курсі лекцій подаються основи теорії містобудування та районного планування у відповідності із задачами повного висвітлення теоретичних проблем формування, функціонування та розвитку містобудівних об'єктів.

Під час вивчення дисципліни студенти повинні одержати теоретичні знання про закономірності містобудівних процесів. Дисципліна спрямована на вивчення планувальної організації систем розселення та населених місць, особливості їх формування, функціонування та розвитку у взаємозв'язку із соціально-економічними та природними умовами. Основна увага приділяється вирішенню функціонально-практичних завдань та питанням художньої творчості.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- – роль містобудування у сучасному суспільстві;
- – рівні містобудівного проектування;
- – класифікації населених місць і районів розселення;
- – загальні питання планування міст;
- – соціально-економічні, екологічні, інженерно-технічні та естетичні основи містобудівної теорії.

вміти:

- – проводити функціонально-містобудівний аналіз;
- – аналізувати композиційну структуру містобудівних об'єктів

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Містобудівний аналіз» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів вказані відповідно до освітньої програми “Архітектура та містобудування”, введеної в дію ЗВО “Університет Короля Данила” 01.09.202 року Наказ №12/од)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.	РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	РН02. Мати спеціалізовані вміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та
ЗК07. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та
СК01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі	

<p>архітектури та містобудування у широких або мультидисциплінарних контекстах.</p>	<p>містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.</p>
<p>СК02. Здатність розв'язувати проблеми архітектури та містобудування у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p>	<p>РН03 Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і територій.</p>
<p>СК03.Здатність аналізувати, розробляти та впроваджувати архітектурно-містобудівні рішення з урахуванням соціально-демографічних, національно-етнічних, природно-кліматичних, інженерно-технічних чинників та санітарно-гігієнічних, безпекових, енергозберігаючих, екологічних, техніко-економічних вимог.</p>	<p>РН04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проектування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.</p>
<p>СК05. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері архітектури та містобудування.</p>	<p>РН05. Знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проектних рішень будівель і споруд, в проектах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури та містобудування.</p>
<p>СК06. Здатність аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід, збирати, накопичувати і використовувати інформацію, необхідну для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування.</p>	<p>РН06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.</p>
<p>СК07.Здатність до проектного моделювання і дослідження концептуальних, натурних та комп'ютерних моделей об'єктів архітектури та містобудування.</p>	<p>РН07. Здійснювати проектне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проектів у сфері архітектури та містобудування, оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.</p>
<p>СК08.Здатність розробляти завдання на архітектурно-містобудівне проектування, організувати процес проектування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних робіт, містобудівного розрахунку об'єкту проектування.</p>	<p>РН11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи,</p>
<p>СК09. Здатність управляти робочими процесами у сфері</p>	

архітектури та містобудування, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. СК10. Здатність генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення у сфері архітектури та містобудування. СК11. Здатність критично осмислювати проблеми архітектури та містобудування.	враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики. РН12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проектів. РН14. Здійснювати авторський нагляд за реалізацією проектів у сфері архітектури та містобудування. РН15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.
---	--

5

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	I		
Семестр	II		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Лекції	14 год.	-
	Практичні	16 год.	-
Самостійна робота		30 год.	
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Теорія містобудування, методи оптимізації містобудівельних рішень, новітні підходи в архітектурному проєктуванні будівель і споруд; сучасні проблеми архітектури та містобудування	системний аналіз проблемних ситуацій, благоустрій та озеленення міських територій

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль I.

Тема 1. Сутність та поняття розселення як основи територіального і регіонального планування (2 год).

Зміст, структура і основні принципи формування систем розселення. Групові системи населених місць. Регіональні системи – основа територіального розвитку країни. Перетворення сільського розселення. Агломерації. Види, форми і системи розселення. Розселення в схемах і проектах районного планування. Вибір раціонального варіанту розселення.

Тема 2. Методологічні основи районного планування (2 год).

Значення районного планування. Містобудівна основа районного планування. Об'єкти та види районного планування. Взаємозв'язок районного планування з іншими видами планування і проектування. Схеми і проекти районного планування.

Тема 3. Аналіз території, природних умов та ресурсів (2 год).

Аналіз території. Природні умови та ресурси. Комплексна оцінка території. Демографічна ємність території. Населення і трудові ресурси.

Змістовий модуль II.

Тема 4. Функціонально-містобудівна оцінка (4 год).

Розробка соціально-функціональних програм-завдань на проектування. Проектний аналіз території. Комплексна оцінка території. Передпроектне районування території і балансовий аналіз. Розташування містобудівних об'єктів. Функціонально-типологічний аналіз. Аналіз територіальних зв'язків і містобудівне районування. Кількісні методи в містобудівному аналізі. Модель Д.Форрестера. Структурно-функціональний аналіз містобудівної системи.

Тема 5. Композиційно-містобудівна оцінка (2 год).

Об'єкт містобудівної композиції. Функціональна обумовленість композиційного рішення. Прогнозування в композиційному аналізі. Особливості композиції містобудівних об'єктів як великих територіальних систем. Проект і реалізація містобудівних композицій. Елементи містобудівних композицій. Характер композиційних елементів систем. Цілісність містобудівних систем. Розвиток композиції містобудівних систем.

Тема 6. Естетика міста (2 год).

Місто як естетичний об'єкт. Аспекти художньої діяльності в містобудуванні. Естетична оцінка і сприйняття міста. Загальні характеристики і умови містобудівної творчості. Зміст і форма в містобудівному мистецтві. Взаємозв'язок раціонального та інтуїтивно-художнього в містобудівній творчості. Процес художньої творчості в містобудуванні. Мова містобудівного мистецтва. Опис і аналіз містобудівної композиції. Функціональні і композиційні моделі опису міста. Зміст значення елементів містобудівної композиції. Формування художньої структури міста. Цілісність містобудівної композиції.

Зміст практичних занять

Змістовий модуль I.

Тема 1. Сутність та поняття розселення як основи територіального і регіонального планування (2 год).

Зміст, структура і основні принципи формування систем розселення. Групові системи населених місць. Регіональні системи – основа територіального розвитку країни. Перетворення сільського розселення. Агломерації. Види, форми і системи розселення. Розселення в схемах і проектах районного планування. Вибір раціонального варіанту розселення.

Тема 2. Методологічні основи районного планування (2 год).

Значення районного планування. Містобудівна основа районного планування. Об'єкти та види районного планування. Взаємозв'язок районного планування з іншими видами планування і проектування. Схеми і проекти районного планування.

Тема 3. Аналіз території, природних умов та ресурсів (2 год).

Аналіз території. Природні умови та ресурси. Комплексна оцінка території. Демографічна ємність території. Населення і трудові ресурси.

Змістовий модуль II.

Тема 4. Функціонально-містобудівна оцінка (4 год).

Розробка соціально-функціональних програм-завдань на проектування. Проектний аналіз території. Комплексна оцінка території. Передпроектне районування території і балансовий аналіз. Розташування містобудівних об'єктів. Функціонально-типологічний аналіз. Аналіз територіальних зв'язків і містобудівне районування. Кількісні методи в містобудівному аналізі. Модель Д.Форрестера. Структурно-функціональний аналіз містобудівної системи.

Тема 5. Композиційно-містобудівна оцінка (2 год).

Об'єкт містобудівної композиції. Функціональна обумовленість композиційного рішення. Прогнозування в композиційному аналізі. Особливості композиції містобудівних об'єктів як великих територіальних систем. Проект і реалізація містобудівних композицій. Елементи містобудівних композицій. Характер композиційних елементів систем. Цілісність містобудівних систем. Розвиток композиції містобудівних систем.

Тема 6. Естетика міста (2 год).

Місто як естетичний об'єкт. Аспекти художньої діяльності в містобудуванні. Естетична оцінка і сприйняття міста. Загальні характеристики і умови містобудівної творчості. Зміст і форма в містобудівному мистецтві. Взаємозв'язок раціонального та інтуїтивно-художнього в містобудівній творчості. Процес художньої творчості в містобудуванні. Мова містобудівного мистецтва. Опис і аналіз містобудівної композиції. Функціональні і композиційні моделі опису міста. Зміст значення елементів містобудівної композиції. Формування художньої структури міста. Цілісність містобудівної композиції.

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«Містобудівний аналіз»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	30	
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	5	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	5	
Підготовка звітів з практичних робіт	5	
Підготовка до поточного контролю	5	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Усі необхідні для здобувачів теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни “Містобудівний аналіз” представлені в “Системі дистанційної освіти”: <https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=350>

Відвідування занять є важливою складовою процесу навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. З порядком та графіком відпрацювання пропущених занять викладач знайомить студентів на першому занятті. Під час виконання презентацій, графічних завдань та письмових тестових завдань проміжного чи підсумкового контролю недопустимим є порушення академічної доброчесності. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила. Поведінка поведження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до [Кодексу корпоративної етики](#) та [Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері	Словесні методи: лекція,	

<p>архітектури та містобудування і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.</p> <p>PH02. Мати спеціалізовані вміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та / або провадження інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування з метою розвитку нових знань та процедур.</p> <p>PH03 Здійснювати передпроектний аналіз архітектурно-містобудівних об'єктів і території.</p> <p>PH04. Розуміти і застосовувати у практичній діяльності теоретичні і практичні засади проєктування інноваційних об'єктів містобудування, житлових, громадських, промислових будівель і споруд, реконструкції і реставрації архітектурних об'єктів, методи досягнення раціонального архітектурно-планувального, об'ємно-просторового, конструктивного рішення, забезпечення соціально-економічної ефективності, екологічності, енергоефективності.</p> <p>PH05. Знати, розуміти та оцінювати характеристики сучасних будівельних матеріалів, виробів і технологій, враховувати їх особливості при розробці інноваційних проєктних рішень будівель і споруд, в проєктах благоустрою міських і ландшафтних територій, при реконструкції та реставрації пам'яток архітектури та містобудування.</p> <p>PH06. Забезпечувати гармонізацію об'єктів архітектури і предметного середовища, зокрема із застосуванням принципів і методів теорії дизайну архітектурного середовища.</p> <p>PH07. Здійснювати проєктне моделювання, обирати цифрові технології та програмні засоби для розв'язання задач дослідницького та інноваційного характеру, розробки і реалізації проєктів у сфері архітектури та містобудування,</p>	<p>розповідь-пояснення, бесіда, інструктаж.</p> <p><i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування, спостереження, комп'ютерні і мультимедійні методи.</p> <p><i>Інтерактивні методи:</i> дискусія-диспут, мозковий штурм, тренінгові заняття, бесіда-діалог.</p> <p><i>За характером логіки пізнання:</i> індуктивний, дедуктивний, ітрадуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, виокремлення основного, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький.</p> <p><i>Методи самостійної роботи</i></p>	<p>диференційований залік</p>
---	--	-------------------------------

<p>оформлення відповідної наукової та технічної документації, виготовлення макетів і наочних ілюстративних матеріалів.</p> <p>PH11. Приймати ефективні рішення у сфері архітектури та містобудування, розробляти і порівнювати альтернативи, враховувати обмеження, оцінювати можливі побічні наслідки та ризики.</p> <p>PH12. Знати і застосовувати у практичній діяльності законодавство і нормативну базу щодо проведення досліджень та розробки архітектурно-містобудівних проєктів.</p> <p>PH14. Здійснювати авторський нагляд за реалізацією проєктів у сфері архітектури та містобудування.</p> <p>PH15. Аналізувати міжнародний та вітчизняний досвід щодо проєктування об'єктів архітектури та містобудування.</p>		
---	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється [«Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»](#), яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до [«Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій»](#).

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Максимальна кількість балів за аудиторну роботу - 60 балів. До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі

укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену (II семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Здобувачі, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Безлюбченко О.С., Гордієнко С.М., Завальний О.В. Планування міст і транспорт. Харків: ХНАМГ, 2009.
2. Білоконь Ю.М. Проблеми містобудівного розвитку територій: Навчальний посібник. Київ: Укрархбудінформ, 2001. 70с.
3. Білоконь Ю.М. Регіональне планування. (Сутність та значення). Навчальний посібник. / За редакцією І.О.Фоміна. Київ: Укрархбудінформ, 2001. 106 с.
4. Білоконь Ю.М. Типологія містобудівних об'єктів. Навчальний посібник. / За редакцією І.О.Фоміна. Київ: Укрархбудінформ, 2001. 67 с.
5. Білоконь Ю.М. Управління розвитком території. (Планувальні аспекти). / За редакцією І.О.Фоміна. Київ: Укрархбудінформ, 2002. – 148 с.
6. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем: монографія. Київ: Видавничий дім А.С.С. 2004. 400 с.
7. Габрель М.М. Просторовий потенціал в архітектурно-урбаністичному проектуванні: навч. посіб. / М.М. Габрель, Г.М. Юрчишин. - Івано-Франківськ, ІФТУНГ, 2015. 314 с.
8. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: Підручник. Львів: Львівська політехніка, 2006. – 412 с.
9. Містобудування. Довідник проектувальника. / За ред. Т.Ф. Панченко. Київ: Укрархбудінформ, 2001. 192 с.
10. Осітнянко А.П. Планування розвитку міста: Монографія. – К: КНУБА, 2001.
11. Посацький Б.С. Основи урбаністики. Ч. II. Розпланування та забудова міст. Львів, 2001.
12. Проектування міських територій : підручник : [у 2 ч.] / [за ред. І. Е. Линник, О. В. Завального]. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – Ч. 2. – 544 с. – (Серія «Міське будівництво та господарство»).
13. Тімохін В.О. Архітектура містобудівного розвитку. 7 книг з теорії містобудування. Київ: КНУБіА. 2008. 629 с.
14. Фомін І.О. Основи теорії містобудування. Київ: Наукова думка, 1997. – 192.с.

Допоміжна

15. Биваліна М.В. Інженерний благоустрій міських територій. Містобудівні методи оцінки якості міського середовища: Навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2013. 220 с.
16. Білоконь Ю.М. Функція та структура форми в регіональному плануванні. / За редакцією І.О.Фоміна. Київ: Укрархбудінформ, 2002. 97 с.
17. Брусак Р. Проблеми стратегічного планування розвитку населених

- пунктів та територій / Р. Брусак, Г. Дроботенко, В. Левчишин. Київ: Юрінком Інтер, 2000. 260 с.
18. Досвід та перспективи розвитку міст України. Методичні аспекти територіального планування. Зб. Наук. Праць. Вип.5. / Відпов. Ред. Ю.М. Білоконь. Київ: Ін-т Діпромісто. 2003. 172 с.
19. Ключниченко Є.Є. Соціально-економічні основи планування та забудови міст. Київ: НДПІ містобудування, 1999. 348с.

Інформаційні ресурси

20. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. - Київ: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN-V2240-2018.pdf>
21. ДБН В.2.2-15:2019. Житлові будинки. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/08/DBN_V-2-2-15-2019.pdf
22. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. - Київ: Мінрегіонбуд України, 2019. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN_V-2-2-9-2018-Gromadski-budynky.pdf
23. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. - Київ: Мінрегіон України, 2019. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
24. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. - Київ: Мінрегіон України, 2018. URL: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2018/08/DBN-V23-5-2018.pdf>
25. ДБН А.3.1-5-2016. Організація будівельного виробництва. – К.: Мінрегіонбуд та ЖКГ України, 2016. URL: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2021/01/DBN_A31-5-2016_Organizatsiya-budivelnogo-virobnitstva.pdf
26. ДБН А.3.2-2-2009. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення. – К.: Мінрегіонбуд України, 2012. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3074220455066862610?doc_type=2
27. Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 № 2807-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>
28. Закон України «Про основи містобудування» від 16.11.1992 № 2780-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>